

بسم الله الرحمن الرحيم

## جواب سؤال

### تحولات سیاسی در اندونیزیا

( ترجمه )

سؤال: جنرال سابق پرابوو سوبیان‌تو ۷۳ ساله در ۲۰ اکتوبر ۲۰۲۴ م سوگند ریاست جمهوری اندونیزیا را در برابر پارلمان اداء کرد. این رویداد پس از انتخابات ریاست جمهوری که در فیبروری گذشته برگزار شد و اعلام پیروزی وی در ۲۰ مارچ ۲۰۲۴ م اتفاق افتاد. آمریکا نیز به صورت فوری پیروزی وی را تبریک گفته، بلینکن وزیر خارجه آمریکا تبریکی خود را ارسال کرده‌گفت: «واشنگتن به دنبال همکاری محکمی با پرابوو است» {الجزیره، ۲۰ مارچ ۲۰۲۴}

هم‌چنین، پرابوو در ۱ اپریل ۲۰۲۴ م حتی پیش از آغاز به کار رسمی خود، به چین سفر کرد و در دیدار با رئیس‌جمهور چین، شی جین‌پینگ، اظهار داشت: «کاملاً از توسعه روابط نزدیک بین اندونیزیا و چین حمایت می‌کند و مایل است سیاست دوستی که رئیس‌جمهور جوکو، با چین پیش گرفته بود، ادامه یابد» {رویترز، ۱ اپریل ۲۰۲۴}.

حالا سؤال این است؛ آیا این تبریک سریع آمریکا و سفر فوری پرابوو به چین، به معنی روابط اندونیزیا با آمریکا و چین است؟ به عبارت دیگر، آیا سیاست اندونیزیا نسبت به آمریکا تغییر خواهد کرد؟ سیاست اندونیزیا در قبال چین چگونه خواهد بود؟ و سیاست این کشور نسبت به حملات رژیم صهیونیستی به غزه چیست؟

**جواب: برای جواب به این سؤالات، موارد زیر را بررسی می‌کنیم:**

#### **اول: سیاست آمریکا و اندونیزیا:**

1. آمریکا پس از آزادی اندونیزیا از استعمار هالند در سال ۱۹۴۹ م تلاش کرد جایگزین هالند شود و از طریق ارائه کمک‌ها و قرضه‌ها نفوذ خود را در این سرزمین افزایش دهد، اما اندونیزیا این کمک‌ها را نپذیرفت و آن‌ها را ابزاری برای سلطه‌گری دانست، آن وقت بود که آمریکا بالای آن فشارهای را تحمیل نمود که در نهایت، رئیس‌جمهور احمد سوکارنو در سال ۱۹۵۸ م به دریافت این کمک‌ها تن داد و از آن زمان آمریکا نفوذ خود را در این سرزمین گسترش داد؛ چنانچه در جستجوی اجیران برای خودش گردید و توانست که در ارتش این کشور مزدوران جدیدی که در رأس شان محمدسوهارتو قرار داشت پیدا کند و در سال 1966 م دست به انقلاب علیه احمدسوکارنو بزند. آمریکا برای تقویت نفوذ خود، به حمایت از او (سوهارتو) پرداخت تا کمونیست‌ها را سرکوب کند. سپس به او کمک کرد تا تیمور شرقی را در سال ۱۹۷۵ م از استعمارگران پرتگالی آزاد کند. اما زمانی که آمریکا خواستار جدایی تیمور شرقی از اندونیزیا شد، سوهارتو در اجرای این خواسته تعلل کرد. در پاسخ، آمریکا مشکلات اقتصادی برای او ایجاد کرد و ابزارهای مالی وابسته به آن، مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی، نقش مهمی در بحرانی کردن اوضاع ایفا کردند، این بحران‌ها منجر به اعتراضات دانشجویی و شورش‌هایی شد که در نهایت سوهارتو را وادار به اعلام استعفاي خود در سال ۱۹۹۸ م کرد، آمریکا نیز او را مانند هر مهره‌ای که در اجرای پروژه‌هایش تأخیر کند یا تاریخ مصرفش به پایان برسد، به گوشه‌ای انداخت!

2. پس از سوهارتو، معاون او یوسف حبیبی به مدت بیشتر از یک سال، بین سال‌های ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹م، ریاست جمهوری اندونیزیا را بر عهده گرفت، او خواسته‌های آمریکا را برآورده کرد؛ که از جمله این خواسته‌ها موافقت با برگزاری همه‌پرسی حق تعیین سرنوشت تیمور شرقی به عنوان مقدمه‌ای برای جدایی آن از اندونیزیا و تعهد به عدم مطالبه مجدد این منطقه بود، او هم‌چنین نظام انتخابات را با عنوان «گذار به دموکراسی» طراحی کرد، پس از او عبد الرحمن وحید حدود دو سال، بین سال‌های ۱۹۹۹ و ۲۰۰۱م حکومت را در دست داشت، اما پارلمان او را به اتهام فساد برکنار کرده و جای او را مگاوتی سوکارنو، دختر احمد سوکارنو، نخستین رئیس‌جمهور زن اندونیزیا گرفت که از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۴م ریاست جمهوری را بر عهده داشت. در دوران او در سال ۲۰۰۲م جدایی تیمور شرقی از اندونیزیا اعلام شد و او نیز هم‌چون سلف خود خیانت کرد!

3. انتخابات ریاست جمهوری در اندونیزیا طبق اصلاحات جدید به صورت مستقیم برگزار شد و رئیس‌جمهور می‌تواند حداکثر دو دوره و هر دوره به مدت ۵ سال انتخاب شود، سوسیلو بامبانگ یوده‌ویونو از سال ۲۰۰۴م تا ۲۰۱۴م به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب شد و در سال ۲۰۱۹م بار دیگر به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب گردید و دوره دوم او در اکتبر ۲۰۲۴م به پایان رسید، جوکو ویدودو در دوران خود تلاش زیادی برای حفظ وابستگی نظام اندونیزیا به آمریکا داشت، در جریان سفر اخیر خود به آمریکا و دیدار با جوبایدن در تاریخ ۱۳ نوامبر ۲۰۲۳م او بر تقویت شراکت استراتژیک میان دو کشور و تقویت نقش محوری اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا توافق کرد، آمریکا تلاش دارد تا با استفاده از اندونیزیا، نفوذ خود را در این اتحادیه که شامل کشورهای متعددی است و برخی از آنها خارج از نفوذ آمریکا قرار دارند گسترش دهد، این اقدامات به منظور مقابله با چین و جلوگیری از گسترش نفوذ آن در منطقه دریای چین جنوبی صورت می‌گیرد. بلینکن، وزیر خارجه آمریکا، در پیامی به مناسبت روز استقلال اندونیزیا در تاریخ ۱۷ جولای ۲۰۲۴م به این موضوع اشاره کرد و گفت: «در گام تاریخی جدید در روابط ما، رئیس‌جمهور جوکو ویدودو و رئیس‌جمهور جو بایدن در نوامبر گذشته روابط میان ایالات متحده و اندونیزیا را به سطح یک شراکت استراتژیک جامع ارتقا دادند.» [منبع: روزنامه الیوم السابع، ۱۷ اوت ۲۰۲۴].

4. در انتخابات ریاست جمهوری اندونیزیا که در تاریخ ۱۴ فبروری ۲۰۲۴م برگزار شد، پرابوو سوبیاننتو (داماد رئیس‌جمهور پیشین محمد سوهارتو) و معاون او جبران، فرزند رئیس‌جمهور وقت جوکو ویدودو، در دور اول با کسب ۵۸.۵۸ درصد آرا به پیروزی رسید. با این حال بر اساس قوانین اندونیزیا، جبران نمی‌توانست به عنوان معاون رئیس‌جمهور نامزد شود زیرا سن او ۳۶ سال بود، در حالی که قوانین این کشور نامزدی برای مناصب عالی هم‌چون ریاست جمهوری و معاونت آن را برای افراد زیر ۴۰ سال ممنوع کرده بود؛ اما رئیس قوه قضائیه اندونیزیا، که او نیز داماد جوکو ویدودو است، پیش از انتخابات تغییری در قوانین ایجاد کرد که به افراد زیر ۴۰ سال اجازه می‌داد برای این مناصب نامزد شوند. جوکو ویدودو پیش‌تر در فکر تمدید دوره ریاست جمهوری خود بود، اما موفق به انجام این کار نشد. در نتیجه، او معامله‌ای با پرابوو انجام داد تا از او حمایت کند و در بدل آن، جبران را به عنوان معاون رئیس‌جمهور منصوب کند. دولت اندونیزیا، از رئیس‌جمهور ویدودو گرفته تا ارتش، سازمان اطلاعات و پلیس، به صورت آشکار از انتخاب پرابوو حمایت کردند، این حمایت‌ها با مخالفتی از سوی آمریکا روبه‌رو نشد، همان‌گونه که معمولاً در چنین مواردی رخ می‌دهد.

پرابوو که توسط همکاران نظامی‌اش در ارتش به «پسر آمریکا» معروف بود، در آمریکا آموزش دیده است، از جمله در فورت بینینگ در ایالت جورجیا و فورت براگ در ایالت کارولینای شمالی، پس از اعلام رسمی پیروزی او در ۲۰ مارچ ۲۰۲۴،

آمریکا نیز سریعاً این پیروزی را تبریک گفت. بلینکن وزیر خارجه آمریکا، پیام تبریکی فرستاد و اظهار داشت: «واشنتن به همکاری نزدیک با پرابوو چشم دوخته است» [منبع: الجزیره، ۲۰ مارچ ۲۰۲۴] که این امر وفاداری پرابوو به آمریکا و تقویت این وابستگی را تأیید می‌کند!

5. پرابوو به طور رسمی به عنوان رئیس‌جمهور منصوب شد و مراسم تحلیف خود را انجام داد و سپس به تاریخ ۲۰ اکتوبر ۲۰۲۴م دولت جدید خود را تشکیل داد. در دوره انتقالی بین پیروزی او در انتخابات تا زمان آغاز به کارش به عنوان رئیس‌جمهور که حدود هفت ماه به طول انجامید هم‌چنان سمت پیشین خود را به عنوان وزیر دفاع در دولت سلفش جوکو ویدودو، حفظ کرد.

در این دوره آمریکا به تاریخ ۲۶ جولای ۲۰۲۴م مانورهای نظامی بزرگی را با اندونیزیا در منطقه سیداواریگو واقع در جزیره جاوه که در حوزه دریای چین جنوبی قرار دارد، برگزار کرد، این مانورها به مدت دو هفته ادامه یافت و کشورهای هم‌چون جاپان، تایلند، بریتانیا، سنگاپور، فرانسه، کانادا و نیوزلند در آن شرکت داشتند.

هم‌چنین، پرابوو در این مدت سفرهای خارجی متعددی انجام داد، از جمله سفری به آمریکا که در آن با لوید آستین، وزیر دفاع آمریکا در پنتاگون دیدار کرد، سفیر آمریکا در اندونیزیا، کامالا شیرین الخضر، اظهار داشت: «روابط کشور ما با رئیس‌جمهور جدید اندونیزیا به سال‌ها قبل بازمی‌گردد، حتی پیش از آنکه او در سال ۲۰۱۹م سمت وزیر دفاع را بر عهده بگیرد...» [منبع: الجزیره، ۲۰ اکتبر ۲۰۲۴م]. این نشان می‌دهد که روابط آمریکا با پرابوو از دوران خدمت او در ارتش، زمانی که در پایگاه‌های آمریکا تحت آموزش قرار می‌گرفت و توسط افسران آمریکایی تعلیم می‌دید، شکل گرفته بود. هم‌چنین این روابط در دوران فرماندهی او بر ارتش در زمان حکومت سوهارتو ادامه داشت. منبع: [وبسایت - VOI Voice of Indonesia نیز در تاریخ ۲۹ اکتبر ۲۰۲۴، تنها چند روز پس از تحلیف پرابوو، مطلبی را منتشر کرد:

«وزیر دفاع اندونیزیا، شفری شمس‌الدین، و سفیر آمریکا در اندونیزیا، کامالا شیرین الخضر، فرصت‌های همکاری دفاعی میان این دو کشور، از جمله امنیت دریایی را مورد بحث و بررسی قرار دادند، رئیس دفتر روابط عمومی دبیرخانه وزارت دفاع اندونیزیا، ادوین آدریان سومانتا، روز دوشنبه اعلام کرد که سفیر آمریکا به وزیر دفاع اندونیزیا تمایل آمریکا را برای افزایش همکاری در زمینه امنیت دریایی ابراز کرده است، در نشست که در دفتر وزارت دفاع اندونیزیا برگزار شد، سفیر آمریکا هم‌چنین تمایل کشورش را برای ادامه مانورهای که در حال حاضر به صورت سالانه و منظم یک بار در اندونیزیا برگزار می‌شود، اعلام کرد. در این دیدار، شفری از سفیر کامالا برای بازدیدش تشکر کرد و بر تعهد اندونیزیا به تقویت شراکتی که میان این دو کشور ایجاد شده است، تأکید نمود.

با تدبیر و ملاحظه دقیق در مطالب فوق روشن می‌شود که رئیس‌جمهور جدید اندونیزیا، پرابوو، از زمان اعلام پیروزی‌اش در انتخابات به تاریخ ۲۰ مارچ ۲۰۲۴م تا زمان تحلیف او در ۲۰ اکتبر ۲۰۲۴م، و حتی پس از آن، هم‌چنان مسیر و منهج سلف خود حرکت می‌کند و حتی وابستگی بیش‌تری به آمریکا نشان داده است چنانچه نفوذ آمریکا هم‌چنان باقی است.

**دوم: سیاست چین در قبال اندونیزیا:**

1. رابوو، رئیس‌جمهور منتخب اندونیزیا، در حالی که هنوز رسماً صلاحیت‌های خود را بر عهده نگرفته بود، به تاریخ ۱ اپریل ۲۰۲۴م سفری به چین انجام داد و با رئیس‌جمهور این کشور، شی جین‌پینگ، دیدار کرد، او در این دیدار اظهار داشت:

«به طور کامل از توسعه روابط نزدیک‌تر میان اندونزی و چین حمایت می‌کنم و تمایل دارم سیاست دوستی‌ای را که رئیس‌جمهور جوکو در قبال چین دنبال می‌کرد، ادامه دهم» در مقابل، شی جین‌پینگ گفت: «پکن از دیدگاهی راهبردی و بلندمدت به روابط خود با اندونزی می‌نگرد و آماده است تا همکاری‌های جامع راهبردی را بیش از پیش تعمیق بخشد» [رویترز، ۱ آوریل ۲۰۲۴]

با درک این مسأله که چین در اندونزی فعالیت اقتصادی قابل توجهی دارد، چه در سطح روابط تجاری و چه در زمینه سرمایه‌گذاری. هم‌چنین، هر دو کشور از اعضای سازمان (اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا) هستند. این وضعیت ایجاد می‌کند که روابط میان اندونزی و چین به گونه‌ای مدیریت شود که اندونزی در جایگاه دشمن چین قرار نگیرد، در حالی که هم‌چنان وابستگی خود را به سیاست‌های آمریکا، همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، حفظ کند.

2. روزنامه کویتی به تاریخ ۹ نوامبر ۲۰۲۴م در وب‌سایت خود نوشت: «رئیس‌جمهور چین، شی جین‌پینگ، و رئیس‌جمهور اندونزی، پرابوو سوبیانتو، در جریان مراسم امضای توافق‌نامه‌ای در تالار بزرگ خلق در پکن دست یکدیگر را فشردند، این نخستین سفر خارجی سوبیانتو پس از سه هفته از آغاز دوره ریاست‌جمهوری او بود، او در پکن با همتای چینی خود، شی جین‌پینگ، دیدار کرد و بر حفظ روابط نزدیک با چین، که بزرگ‌ترین شریک تجاری اندونزی و یکی از مهم‌ترین سرمایه‌گذاران خارجی آن است، تأکید نمود.

پرابوو سوبیانتو، ژنرال پیشین ۷۳ ساله، در این دیدار گفت: «اندونزی به چین نه فقط به‌عنوان یک قدرت بزرگ، بلکه به‌عنوان یک تمدن بزرگ نگاه می‌کند.» او افزود: «این دو کشور از قرن‌ها پیش روابط نزدیکی داشته‌اند، بنابراین در شرایط کنونی جیووپلیتیکی و جغرافیای اقتصادی، طبیعی است که اندونزی و چین به شرکای بسیار نزدیک در حوزه‌های متعدد تبدیل شوند»

شی جین‌پینگ نیز در این دیدار بر حمایت از دولت سوبیانتو تأکید کرد و از او بابت انتخاب چین به‌عنوان نخستین مقصد خارجی‌اش تشکر نمود، شی اظهار داشت: «من اطمینان دارم که اندونزی مسیر توسعه مستقل خود را ادامه خواهد داد و در مسیر دستیابی به رفاه ملی و نوسازی کشور به موفقیت‌های جدیدی دست خواهد یافت، اندونزی هم‌چنین نقش مهمی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی ایفا خواهد کرد.»

چین و اندونزی از متحدان اصلی اقتصادی به شمار می‌روند، اما در خصوص حاکمیت بر دریای چین جنوبی تنش‌هایی لفظی میان آن‌ها رخ داده است، قرار است پرابوو سوبیانتو پس از سفر به پکن، به دعوت جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا، راهی واشنگتن شود، این سفر بخشی از یکسفر بین‌المللی است که شامل پرو، برازیل، و بریتانیا نیز می‌شود. با تأمل در این موضوع روشن می‌شود که روابط بین اندونزی و چین فراتر از حوزه‌های تجاری نمی‌رود و این روابط تأثیری بر نفوذ سیاسی آمریکا در اندونزی ندارد، تجارت محور اصلی این روابط است، اما زمانی که مسائل به نفوذ حاکمیت، و موضوع دریای چین جنوبی کشیده می‌شود، این دو کشور دچار تنش و اختلاف نظر می‌شوند!

### سوم: سیاست اندونزی در قبال مسائل مسلمانان

1. روشن است که اندونزی یک سرزمین اسلامی و ریشه‌دار است، چرا که مردم آن از قرن اول هجری به اسلام گرویدند، جمعیت این سرزمین نزدیک به ۳۰۰ میلیون نفر است که اکثریت آن‌ها حدود ۹۰ فیصد مسلمان هستند، اندونزی با وسعتی بیش از ۱.۹ میلیون کیلومتر مربع سرزمین پهناور و غنی از منابع طبیعی و مواد خام به شمار می‌رود، این

سرزمین این ظرفیت این را دارد که به یک قدرت بزرگ تبدیل شود، به شرطی که طرح قانون اساسی اسلامی در آن به اجرا درآید و رهبری سیاسی آگاه و اسلامی، زمام امور آن را در دست گیرد .

2. سیاست خارجی رئیس‌جمهور جدید اندونیزیا در قبال مسائل مسلمانان، همانند سیاست‌های سلف او بر اساس دیدگاه‌های آمریکا شکل گرفته است، پرابوو به تاریخ ۱ جون ۲۰۲۴م در سخنرانی خود در نشست گفتگوی شانگریلا، بزرگ‌ترین مجمع امنیتی آسیا که در سنگاپور برگزار شد، اظهار داشت: «پیشنهاد سه‌مرحله‌ای جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا درباره آتش‌بس در غزه، گامی در مسیر درست است.» او افزود: «در صورت لزوم و درخواستی از سوی سازمان ملل ما آماده‌ایم نیروهای گسترده‌ای برای حفظ و نظارت بر آتش‌بس اعزام کنیم و هم‌چنین امنیت را برای تمامی طرف‌ها و جنبه‌ها فراهم آوریم.» وی افزود: «پیشنهاد سه‌مرحله‌ای جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا درباره آتش‌بس در غزه گامی در مسیر درست است.» او هم‌چنین خواستار «راه‌حلی عادلانه برای وضعیت فلسطین» شد و گفت: «این به معنای موجودیت حقوق نه تنها برای اسرائیل، بلکه به معنی داشتن حقوق مردم فلسطین، وطن، کشور و زندگی در صلح نیز می‌باشد» [منبع: رویترز، ۱ جون ۲۰۲۴]

3. این در حالی است که وظیفه او به‌عنوان رئیس‌جمهور یک کشور اسلامی این است که به یاری مردم غزه بشتابد، نیروها و تجهیزات نظامی کافی برای بازدارندگی دشمن وحشیانه‌ای که بی‌رحمانه به کشتار مردم بی‌گناه مشغول است ارسال کند، دشمنی که به‌طور عمدی کودکان، زنان، و افراد غیرمسلح را هدف قرار می‌دهد و زیرساخت‌های غیرنظامی مانند خانه‌ها، مدارس، و بیمارستان‌ها را تخریب می‌کند، تنها کمک اندونیزیا به مردم غزه، ساخت شفاخانه اندونیزیایی بود که آن نیز توسط رژیم یهود دشمن اسلام و مسلمانان نابود شد، این رژیم از حمایت بی‌وقفه آمریکا برخوردار است و آمریکا از آن سوی اقیانوس‌ها سلاح‌های کشنده، تجهیزات نظامی و کمک‌های گسترده را بدون توقف برایش ارسال می‌کند. با وجود این همه جنایات و حقایق رئیس‌جمهور جدید اندونیزیا، پرابوو، روابط خود با آمریکا را بیشتر تقویت کرده و وابستگی خود را به آن افزایش داده است، این نزدیکی به دلیل روابط دیرینه او با آمریکا و حمایتی است که همواره از سوی آن دریافت کرده است.

4. با وجود چنین رویکردهای سیاسی و حکامی که در اندونیزیا بر سر کار هستند و سیاست‌های خود را در همراهی با آمریکا تنظیم می‌کنند، فرصتی مهم و تاریخی برای این سرزمین از دست می‌رود که می‌توانست به یک قدرت بزرگ تبدیل شود، این در حالی است که اگر رهبری آگاه، اسلامی و مخلص زمام امور را به دست می‌گرفت و قانون اساسی اسلامی که برآمده از عقیده و دین اسلام ناب مردم این سرزمین است را به اجرا می‌گذاشت، اندونیزیا می‌توانست به جایگاه شایسته‌ای در میان سرزمین‌های جهان دست یابد، چنین رهبری سیاسی می‌توانست برای اتحاد سرزمین‌های اسلامی، به‌ویژه سرزمین‌های مجاور آن مانند مالیزیا، تلاش کند و این اتحاد را به‌عنوان نقطه ارتکاز و یا مرکزی برای برپایی دولت خلافت راشده بر منهج نبوت قرار دهد.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾. [انفال: 24]

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هرگاه اله سبحانه تعالی و رسول الله صلی الله علیه وسلم شما را به چیزی فراخواند که مایه زندگی و حیات شماست از دستور شان اجابت کنید.

نهم جمادى الاول 1446هـ.ق

11 نوامبر 2024م

مترجم: مصطفى اسلام